

Forord

Nesseby kommune har et grunnleggende ansvar for å ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet. Kommunen spiller en avgjørende rolle i nasjonal beredskap og har en lovfestet plikt til å forebygge og håndtere uønskede hendelser. En helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse er utarbeidet for å kartlegge mulige hendelser ut fra kommunens særegne situasjon og geografi. Analysen vurderer sannsynligheten for at slike hendelser inntreffer og hvordan de vil kunne påvirke lokalsamfunnet.

Basert på denne analysen har kommunen utviklet en overordnet beredskapsplan som er samordnet med planer i andre kommunale virksomheter. Det er viktig for kommunens ledelse at innbyggerne og de ansatte føler seg trygge, og det er derfor stort fokus på beredskap, øvelser og handlingskompetanse for å håndtere uforutsette situasjoner.

Kommunens beredskapsplikt

Kommunen har et grunnleggende ansvar for å sikre innbyggernes trygghet og sikkerhet. Dette innebærer at kommunen må organisere ressurser for å redusere risikoen for uønskede hendelser og håndtere eventuelle konsekvenser dersom slike hendelser oppstår.

I tråd med forskrift om kommunal beredskapsplikt skal kommunen gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse som identifiserer og vurderer sannsynligheten for ulike uønskede hendelser, samt deres mulige konsekvenser. Analysen må forankres i kommunestyret og oppdateres minimum hvert fjerde år.

Analysen må som et minimum identifisere risiko- og sårbarhetsfaktorer både innenfor og utenfor kommunens geografiske område, og vurdere hvordan disse kan påvirke hverandre. Det skal også vurderes hvor godt kommunen er i stand til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner i krisesituasjoner, samt om det er behov for varsling av befolkningen og evakuering.

HELHETLIG RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Denne ROS-analysen er en forenklet versjon

2025 - 2029

Beskrivelse av kommunen

Nesseby kommune ligger i Øst-Finnmark og grenser til Tana, Vadsø, Sør-Varanger og Finland. Kommunen har rundt 864 innbyggere og er avhengig av kritisk infrastruktur, spesielt E6 og E75, som forbinder de viktigste transportårene i området. Det finnes et helsesenter med helikopterlandingsplass, men nærmeste sykehus er 12 mil unna i Kirkenes, noe som gjør tilgang til helsetjenester viktig.

Samfunnsforhold som utdanning og helsevesen er sentrale, med rundt 110 elever fordelt på skole og voksenopplæring, og en barnehage med 26 barn. Det finnes ingen store forurensningsutsatte bedrifter i området, men visse deler av kommunen er sårbare for naturfarer som kvikkleireskred, særlig langs Vesterelva og E6.

Klimaet i Nesseby preges av lange, kalde vintre og kortvarige somre. Økende nedbør og mer ekstremvær forventes i fremtiden, noe som kan påvirke både jordbruk og infrastruktur. Kommunen har også åtte vannverk som er kritiske for vannforsyningen til befolkningen. Næringslivet er preget av tradisjonell virksomhet som reindrift, fiske og jordbruk, med Gandvik kraftverk som en viktig energikilde.

Viktige samfunnsforhold som transport, klima og beredskapsressurser, er avgjørende for å forstå Nesseby kommunens unike utfordringer og sårbarheter.

Metode og prosess

ROS-analysen tar utgangspunktet i DSBs veileder for helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for kommuner, som danner grunnlaget for metodebeskrivelsen og risikovurderingen i Nesseby kommune. I tillegg er metodene tilpasset kommunens lokale forhold. Kapitlet beskriver kriteriene for å vurdere sannsynlighet, konsekvenser og usikkerhet for ulike hendelser, samt hvordan sårbarheten til kritiske samfunnsfunksjoner blir analysert. Det fokuseres også på styrbarhet, altså hvor godt kommunen kan kontrollere og håndtere de identifiserte risikofaktorene.

Risikovurdering

I denne analysen har vi identifisert 15 ønskede hendelser som potensielt kan inntreffe, basert på lokal kunnskap, erfaring og nasjonale trender. Vi utarbeidet en matrise som viser sannsynligheten for hver hendelse, samt konsekvenser hvis den skulle oppstå

Hovedpunkter i ROS-analyse for kommunen

- Samfunnet er blitt mer komplisert og uoversiktlig.
- Generelt økt trusselbilde mot Norge (IT).
- Økt avhengig av strøm, teknologi.
- Risikoutsatt for leirskred.
- Klimaendringer.

De utvalgte uønskede hendelser

1.0 Pandemi (Covid-19 – ny variant)

Dette kapitlet handler om risikoen for en ny variant av Covid-19 og hvordan en slik pandemisituasjon kan spre seg raskt, med alvorlige konsekvenser for både helsevesenet og samfunnet. Kommunen må vurdere sårbarheter knyttet til små helseressurser og en eldre befolkning, og identifisere tiltak som smittevern, testing og isolasjon for å redusere spredning.

2.0 Kraftig snønedbør

Hver vurderes hvordan kraftige snøfall kan blokkere veier, hindre nødeter og påvirke strøm- og vannforsyning. Det fokuseres på forebyggende tiltak som snørydding, samt beredskap for strømbrudd og nødevakuering av sårbare grupper som eldre og syke.

3.0 Kvikkleireskred mot bebyggelse og vei

Kvikkleireskred utgjør en stor trussel langs visse deler av kommunen, særlig langs E6. Dette kapitlet analyserer risikoen for tap av infrastruktur og liv dersom

et skred skulle inntreffe, og hvordan evakuering og geoteknisk overvåking kan brukes for å redusere skader.

4.0 Trafikkulykke – sperret E75

Dette scenarioet utforsker hva som skjer når en alvorlig trafikkulykke sperrer hovedveien E75, noe som kan ha store konsekvenser for forsyningslinjer, og tilgang til medisinske tjenester. Det vurderes tiltak som omkjøringsruter og bedret kommunikasjon mellom nødetatene.

5.0 Langvarig strømbrudd forårsaket av ekstremvær

Ekstremvær kan forårsake strømbrudd, som kan lamme kommunikasjon, varmforsyning og kritiske tjenester. Dette kapitlet ser på hvordan nødstrømsforsyning og bedre vedlikehold av strømmettet kan forbedre kommunens beredskap.

6.0 Ustabile ekom-tjenester etter strømbrudd

Kapitlet fokuserer på hvordan kraftig snøstorm kan føre til svikt i kommunikasjonsnettverk som telefon og internett, og hvordan nødkommunikasjonssystemer som satellittelefoner kan være avgjørende i en slik krise.

7.0 Svikt i matforsyningen pga. ekstremvær

Ekstreme værforhold og logistiske utfordringer, forårsaker svikt i matforsyningen, kommunen står overfor problemer med tilgang på nødvendige varer. Det tas opp behovet for beredskapslager og tiltak for å sikre at de mest sårbare får tilgang til mat.

8.0 Forurensning av drikkevann

Et scenario som involverer forurensning av drikkevann til påvirke hele befolkningen, med potensielt alvorlige helsekonsekvenser. Dette kapitlet diskuterer tiltak som økt overvåking av vannforsyningen og midlertidige løsninger som vanntransport.

9.0 Brann på helsesenter

Dette kapitlet analyserer risikoen for brann på kritiske institusjoner som helsesenteret, og hvordan rask respons fra brannvesen og evakuering kan forhindre tap av liv og skader på infrastruktur.

10. Luftbråten radioaktiv forurensning

Scenarioet omhandler risikoen for radioaktiv forurensning, som kan være resultatet av ulykker eller atomnedfall. Kommunen må vurdere tiltak som evakuering og samarbeid med nasjonale myndigheter for å minimere konsekvensene.

10. Evakuering i krigstid

Dette scenariet vurderer hvordan kommunen kan evakuere befolkningen i tilfelle krigshandlinger. Det fokuserer på behovet for godt organiserte evakueringsplaner og samarbeid med regionale og nasjonale aktører.

11. Hacking av IT-systemer

Dette kapitlet analyserer hvordan hacking eller cyberangrep kan lamme kommunens IT-systemer, og

hvordan sikkerhetstiltak og opplæring kan redusere risikoen for cyberangrep.

12. Kraftig økning i antall migranter

I et scenario der det kommer til en stor økning i antall migranter, vurderes hvordan kommunen kan håndtere utfordringer knyttet til integrasjon, boliger, helse og utdanning.

14. Voldelig angrep under festival

Scenarioet beskriver et voldelig angrep under en festival, som fører til panikk, skadde og døde. Tiltak inkluderer blant annet beredskapsplaner for store arrangementer og økt samarbeid med ulike beredskapsetater.

15. Skoleskyting på oppvekstsenteret

Dette scenariet tar opp hvordan en skoleskyting kan ramme lokalsamfunnet, og vurderer beredskapsplikt for å håndtere en slik krisesituasjon, inkludert nødetatenes responstid og evakuering.

16. Vold i nære relasjoner

Kapitlet vurderer risikoen for vold i nære relasjoner og hvordan kommunen kan styrke støttetjenester for ofre, samtidig som det tas opp tiltak for å forebygge og håndtere slike situasjoner.

Samlet analyse

Disse kapitlene gir en omfattende analyse av potensielle krisituasjoner for Nesseby kommune, der hvert scenario vurderes ut fra sannsynlighet og konsekvens. Scenarioene dekker et bredt spekter av trusler, fra naturkatastrofer som kvikkleireskred og ekstremvær, til teknologiske utfordringer som hacking og strømbrudd, samt sosiale risikofaktorer som vold i nære relasjoner og skoleskytinger.

Det foreslås konkrete tiltak for å styrke beredskapen, med vekt på forebygging, sikring av infrastruktur og samarbeid med nødetater og andre aktører. Ved å vurdere risikoen grundig og gjennomføre målrettede tiltak, viser analysen behovet for en helhetlig tilnærming til samfunnssikkerhet. Effektiv beredskap avhenger av samarbeid på tvers av sektorer, jevnlig øvelser og tilpasning til nye utfordringer. Dette sikrer at kommunen står bedre rustet til å møte fremtidige kriser og beskytte innbyggerne.

Siste refleksjoner

ROS-analysen for Nesseby kommune understreker behovet for et omfattende og systematisk arbeid med å styrke beredskapen mot et bredt spekter av mulige krisituasjoner. Analysen vurderer alt fra naturkatastrofer og teknologisk svikt til sosiale utfordringer, og legger vekt på viktigheten av å

identifisere risikoer og implementere forebyggende tiltak. Ved å se på både sannsynligheten for og konsekvensene av ulike hendelser, får kommunen et klart bilde av sine sårbarheter. Samtidig påpekes betydningen av samarbeid med regionale og nasjonale myndigheter for å kunne håndtere kriser som går utover kommunens kapasitet.

Analysen viser viktigheten av en helhetlig tilnærming til beredskap, med fokus på forebygging og samarbeid.

Gjennom kontinuerlig oppdatering og tilpasning av beredskapsplanene etter nye risikovurderinger, vil Nesseby kunne sikre innbyggernes trygghet og opprettholde viktige samfunnsfunksjoner i møte med uforutsette hendelser. Styrking av infrastrukturen, utvikling av effektive krisehåndteringssystemer og samarbeid med relevante aktører er avgjørende elementer i denne prosessen. Den forebyggende innsatsen og fleksible beredskapsløsninger vil være sentrale for å ivareta stabilitet og sikkerhet for hele kommunen i fremtiden.

